

MP

Obrázek: fez v dvojitém kruhu (mezi denním a výplatním razítkem)

Subjekt. FEZ Co. Ltd., též Akciová společnost továren na fezy, později Aktiengesellschaft der Fezfabrikriken, Textilwerke

Adresa: Strakonice (Bezděkova ul.)

Stručný pohled do historie:

Textilní výroba měla ve Strakonicích dlouhou tradici (více jak 500 let) , továrna na fezy a čepice (barety) byla založena 12. 6. 1812 bratry Abrahamem a Wolfem Fürthovými, podnikateli židovského původu. Výroba fezů se pokusně vyráběla již v roce 1807 mimo firemní struktury. V roce založení se vyrobilo 1,200.000 fezů. Iniciátorem byl údajně faktor Braun z Lince. Připomínají se i jiní, kteří stáli u zrodu výroby fezů ve Strakonicích. V roce 1920 byla založena Akciová továrna na fezy. Vyráběly se i vlněné látky, přikrývky, pletené zboží, barety, čapky. Za války továrna přešla pod německou správu a z firmy se stal říšský podnik. Změnila se náplň výroby: nově se vyráběly slaměná obuv, umělé květiny, papír, sláma, dokonce i protiplynové masky. Firma zestátněna v roce 1945 (27. 10.), vytvořena Akciová společnost továren na fezy, v roce 1948 došlo ke znárodnění a vznikla firma FEZKO, národní podnik. V letech 1966 - 1973 se výroba rozšířila o úpravu vlny, výrobu úpletů, bytové textilie, pokračovala výroba pokrývek hlavy. Po roce 1989 nastala několikerá privatizace (nizozemský vlastník Stark, francouzský vlastník Michel Thierry Group, americký vlastník Johnson Controls Fabrics), došlo ke změně názvu a zaniklo i logo po dvousetleté existenci. V současnosti se továrna přeměnila na výrobní jednotku produkující zejména textilní potahy pro automobily. Současné jméno ADIENT.

Poznámka: název "fez" pro pokrývku hlavy muslimů vznikl podle města FEZ (hlavní město severního Maroka). Nošení fezů se z Maroka rozšířilo i do Tunisu a dalších regionů a zemí.

Historie výroby fezů a firem, které se zabývaly jejich výrobou, zajímavě dokládá bakalářská práce Gabriely Vlčkové (VŠE, Národohospodářská fakulta, rok 2009). Kontakt:

<https://docplayer.cz/23985005-prameny-textilni-firmy-fezko-ve-strakonicich-v-19-stoleti-az-21-stoleti>.

Výplatní stroj Francotyp, otisk sběratelsky FR 6h - 4m

Dohlédací pošta: STRAKONICE, později STRAKONITZ/STRAKONICE

Zelenou barvou zvýrazňuji údaje, které doplnil k mým existujícím záznamům sběratel Pavel Kořátko.

PRVNÍ OTISK

předběžný protektorátní výplatní otisk, československý vzor, 1939 (viz Katalog bouška - Leiš, záznam č. S 6, stroj v používání od ledna 1929)

DRUHÝ OTISK

první definitivní protektorátní výplatní otisk. první poněmčený vzor. 1939, 1940, otisk ze dne 7. 2. 1940, první sbírkový dokladovaný otisk ze dne 12. 12. 1939, 14. 9. 1939 - 5. 3. 1940

TŘETÍ OTISK

druhý definitivní protektorátní výplatní otisk, úplný poněmčený vzor, otisk 1. dne 11. 5. 1940 ?, pokud ano, pak (R), 6. 3. 1940 - 28. 5. 1941

ČTVRTÝ OTISK

druhý definitivní protektorátní otisk, změna označení - poněmčení textu , odstranění klasického loga, cizojazyčných slov, původního názvu, otisk 1. dne 29. 5. 1941 (R), 29. 5. 1941 - 23. 4. 1944

Poštou prošlá celistvost tohoto otisku , datum 23. 12. 1941

PÁTÝ OTISK

druhý definitivní protektorátní výplatní otisk, změna označení (pouze fez bez textů dvojitým kruhu, tzv. okleštěné logo), datum otisku 17. 7. 1944, 24. 4. 1944 - 2/1945-

134d

4359

